

JYVÄSKYLÄN ASUKASPANEELIN JULKILAUSUMA

Asukaspaneelin suositukset Jyväskylän kaupunkistrategian
päivitykseen

Kevät 2025

JOHDANTO

Strategiatyö ja asukaspaneelin tausta

Jyväskylän kaupunki päivittää kaupunkistrategiansa, joka ohjaa Jyväskylän kehitystä vuosina 2026–2029. Strategian valmistelussa halutaan kuulla asukkaiden näkemyksiä siitä, mihin suuntaan kaupunkia tulisi kehittää ja mitä strategiaa laadittaessa tulisi huomioida. Tätä varten keväällä 2025 kutsuttiin koolle noin 30 hengen asukaspaneeli laatimaan julkilausuma strategiatyön tueksi.

Tekstiviestikutsut asukaspaneeliin lähetettiin 2500 satunnaisesti valitulle yli 14-vuotiaalle jyväskyläläiselle. Halukkailta osallistujilta kysyttiin taustatietoina ikää, sukupuolta, äidinkieltä, koulutustaustaa ja elämäntilannetta. Osallistujat valittiin 169 hakijasta taustatietoihin pohjautuen siten, että koolle saatiin mahdollisimman kattavasti Jyväskylä pienoiskoossa. Osallistujien kutsumisesta ja valinnasta vastasi Tietoykkönen Oy.

Asukaspaneeli kokoontui neljä kertaa huhti–toukokuussa 2025. Kaupungin asiantuntijat perehdyttivät osallistujat kaupungin lakisääteisiin tehtäviin sekä strategiatyön tavoitteeseen ja toteutukseen. Asukaspaneeli laati julkilausuman työskennellen pienryhmissä ja yhteisesti. Julkilausuman laatimisessa noudatettiin puntaroivan keskustelun periaatteita, joihin kuuluu erilaisten näkökulmien kuuleminen, omien mielipiteiden perusteleminen, yhteisen ymmärryksen rakentaminen sekä keskinäinen kunnioitus. Viimeisessä tapaamisessa, jossa julkilausuma kirjoitettiin yhdessä loppuun ja hyväksyttiin yksimielisesti, oli paikalla 24 osallistujaa.

Asukaspaneelin tapaamiset suunnitteli ja toteutti Männikkömetsä Oy yhdessä kaupungin osallisuuspalveluiden kanssa. Tilaisuuksissa pääfasilitaattorina toimi Männikkömetsä Oy, ja pienryhmiä oli fasilitoimassa myös kaupungin työntekijöitä. Asukaspaneelin osarahoittajana toimii Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra.

Asukaspaneelin tehtävänanto

Jyväskylä haluaa jatkossakin olla asukkailleen hyvä paikka elää ja asua. Mitä asioita Jyväskylän kaupungin strategian kärjissä ja tavoitteissa tulisi näkyä, jotta ne ohjaisivat kaupunkia kehittymään oikeaan suuntaan? Nostakaa esille enintään 5 asiaa, jotka uuden strategian kärjissä ja tavoitteissa tulisi näkyä.

ASUKASPANEELIN SUOSITUKSET

Asukaspaneeli määritteli viisi teemaa, joiden se toivoo näkyvän Jyväskylän kaupungin tulevassa strategiassa:

- Jyväskylän tulee edistää ja tukea nuorten hyvinvointia, palveluita ja työllistymistä
- Jyväskylän tulee tehostaa elinkeino- ja työllisyyspalveluita sekä säilyttää kriittisten toimintojen omistajuus
- Vahvat, viihtyisät ja aktiiviset asuinalueet ovat Jyväskylän ydin
- Jyväskylän tulee parantaa edullisten liikuntamahdollisuuksien saavutettavuutta koko kaupungissa
- Kulttuuri on tärkeä osa Jyväskylää ja sen resurssit on turvattava.

Kaikista viidestä teemasta paneeli esitti tulevalle strategiakaudelle myös konkreettisia kehitysehdotuksia tai toimenpiteitä, jotka on esitetty tässä julkilausumassa.

Julkilausuman läpileikkaava teema on kestävä kehitys

Asukaspaneeli näkee, että Jyväskylän tulee panostaa kestäväan kehitykseen. Paneelin näkemyksen mukaan kestävä kehitys tulisi huomioida kaikissa valituissa viidessä teemassa sekä laajasti kaupungin toiminnassa. Asukkaiden näkökulmasta on itsestään selvää, että tänä päivänä kaupungin toiminnan tulee perustua kestäväan kehityksen periaatteisiin.

Jyväskylän tulee edistää ja tukea nuorten hyvinvointia, palveluita ja työllistymistä.

Strategiakaudella teemassa tulee panostaa konkreettisesti seuraaviin asioihin:

Teeman asiasanat

- Lapset ja nuoret
- Hyvinvointi
- Yhteisöllisyys
- Työllisyys ja elinvoima

1. Asetetaan nuorten tukemisen painopiste erityisesti yläkouluikäisiin ja toisen asteen opiskelijoihin, sillä he ovat suurimmassa vaarassa pudota. Tärkeää on huomioida myös perheiden rooli nuorten tukijana.
2. Nuorisotilojen sekä maksuttomien harrastusmahdollisuuksien saatavuutta tulee parantaa koulujen lähellä ja laajasti eri asuinalueilla. Arvostetaan nuorten näkemyksiä ja otetaan heidät yhä vahvemmin mukaan vaikuttamaan heille suunnattuun toimintaan ja mahdollistetaan omaehtoinen ja yhteisöllinen toiminta esimerkiksi kaupungin tilojen käyttöä helpottamalla.
3. Jyväskylän kaupungin tulee tehdä toimenpiteitä, joilla minimoidaan työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien (NEET) nuorten määrä. Nuorille tulee tehdä näkyväksi erilaisia opintopolkuja toisen asteen jälkeen. Palvelut ja tuki tulee viedä lähelle nuoria.

Miksi toivomme, että aihe näkyisi vahvasti seuraavassa strategiassa?

Nuorten hyvinvointi vaikuttaa koko Jyväskylän tulevaisuuteen. Tällä hetkellä nuorten pahoinvointi on merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Myös Jyväskylässä työn tai koulutuksen ulkopuolella olevien (NEET) nuorten määrä on huolestuttavan korkea. Näemme, että nuorten ja heidän perheiden tukeminen ja kohtaaminen ajoissa ehkäisee myöhempiä ongelmia ja kustannuksia.

Mielestämme koulutuksella ja työllä on iso merkitys nuorten hyvinvointiin. Työllisyyspalveluiden siirtyminen Jyväskylän kaupungin vastuulle tarkoittaa, että kaupungilla voi olla merkittävä rooli siinä, miten nuoret pääsevät töihin tai opiskelemaan. Nuorille tulee lisätä mahdollisuuksia erilaisiin työpajoihin, oppisopimuskoulutuksiin ja työkokeiluihin. Jyväskylän kaupungin tulee myös varmistaa, että kouluissa on riittävästi aikuisia, joilla on aikaa kohdata nuoria. Lisäksi näemme, että nuorille on tärkeää kertoa Jyväskylän kaupungin toiminnasta ja päätöksenteosta sekä tarjota vaikuttamismahdollisuuksia.

Hyvinvoivat nuoret kasvavat aikuisiksi, jotka osallistuvat yhteiskuntaan, rakentavat elämänsä Jyväskylään ja ovat tulevaisuuden veronmaksajia. He myös keksivät uutta, kehittävät kaupunkia ja rakentavat sen tulevaisuutta. Nuorille tulee viestiä työnteon merkityksestä, jotta he ymmärtävät sen merkityksen oman elämän ja yhteiskunnan kannalta. Näistä syistä ehdotamme, että nuorten hyvinvointiin suhtaudutaan vakavasti ja se otetaan tulevassa kaupunkistrategiassa painopisteeksi.

Jyväskylän tulee tehostaa elinkeino- ja työllisyyspalveluita sekä säilyttää kriittisten toimintojen omistajuus.

Strategiakaudella teemassa tulee panostaa konkreettisesti seuraaviin asioihin:

1. Yritysten toimintaedellytyksiä tulee tukea, jotta uusia työpaikkoja syntyisi Jyväskylään (esimerkiksi kaavoituksen, tilojen ja koulutuksen avulla).
2. Jyväskylän kaupungin tulee säilyttää veteen, sähköön ja jätteenkäsittelyyn liittyvät kriittiset toiminnot omistuksessaan ja oman päätösvallan alla. Toimintoihin liittyviä omistuksia ei tule myydä. Kriittisiin toimintoihin liittyvien palveluiden hinnat tulee pitää asukkailla kohtuullisina.
3. Ammatilliset- ja työllisyyskoulutukset tulee toteuttaa tarvelähtöisesti ja enemmän yhteistyössä yritysten kanssa.

Teeman asiasanat

- Yritysten toimintaedellytysten tukeminen
- Työllisyys ja yrittäjyys
- Elinvoima
- Omistajaohjaus
- Koulutus

Miksi toivomme, että aihe näkyisi vahvasti seuraavassa strategiassa?

Jyväskylän tulevaisuuden ja elinvoiman kannalta on erittäin tärkeää, että alueelle saadaan luotua työpaikkoja. Vuoden 2025 alussa työllisyys- ja elinvoimapalvelut ovat siirtyneet kuntien vastuulle TE-uudistuksen myötä. Mielestämme uudistus tulee nähdä mahdollisuutena palveluiden kehittämiseksi. Näemme, että nykyiset palvelut eivät ole työnhakijoiden tai yrittäjien kannalta toimivia.

Työllisyyteen ja yrittäjyyden tukemiseen on mielestämme erittäin tärkeä panostaa, kun Jyväskylän työttömyysluvut ovat korkealla. Työttömyyden vaikutukset yksilölle ja yhteiskunnalle ovat negatiiviset ja laajat. Jyväskylässä on vahvat oppilaitokset ja paljon osaamista, joten kannustamme kaupunkia, yrityksiä ja oppilaitoksia keskustelemaan siitä, millaista osaamista yrityksissä tarvitaan ja miten osaamista voisi hyödyntää.

Mielestämme veteen, sähköön ja jätteenkäsittelyyn liittyvät toiminnot tulee säilyttää kaupungin omistuksessa ja hallinnassa. Tämä on tärkeää huoltovarmuuden, kustannusten kehityksen sekä ympäristön näkökulmasta. Uskomme, että kaupungin omistuksessa hinnankorotukset säilyvät kohtuullisena. Jos hintoja tulee korottaa, asukkaiden on helpompi ymmärtää mahdolliset hintojen korotukset, kun palvelut ovat kaupungin omistuksessa ja päätäntävällässä.

Vahvat, viihtyisät ja aktiiviset asuinalueet ovat Jyväskylän ydin.

Strategiakaudella teemassa tulee panostaa konkreettisesti seuraaviin asioihin:

1. Kaupungin kehittämisessä ja palveluverkkosuunnittelussa tulee varmistaa, että kaikilla asuinalueilla on hyvään elämään vaadittavat peruspalvelut: koulu, kauppa, puisto, kirjasto, liikuntamahdollisuudet ja kokoontumispaikat sekä saavutettava lähiluonto.
2. Asuinalueilla pitää olla tarjolla olennaiset perhepalvelut: kohtuuhintainen päivähoito, alakoulut ja perheliikuntapaikat.

Teeman asiasanat

- Kylät ja elinympäristöt
- Yhteisöllisyys ja aktiivisuus
- Peruspalvelut

Miksi toivomme, että aihe näkyisi vahvasti seuraavassa strategiassa?

Jyväskylän viihtyisyyden parantaminen ja yhteisöllisyyden lisääminen hyödyttävät kaikkia jyväskyläläisiä. Niihin panostaminen on Jyväskylälle merkittävä veto- ja pitovoimaa lisäävä tekijä. Viihtyisyyden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen auttaa lisäksi luomaan turvallisen kasvuympäristön lapsille, mikä kantaa myös myöhemmin tulevaisuudessa.

Mielestämme Jyväskylälle on vetovoimatekijä, jos palveluita ei keskitetä liikaa. Lapsiperheille on tärkeää, että alakoulut ja päiväkodit säilyisivät tasaisesti kaikilla asuinalueilla. Myös kaupan ja kirjastopalveluiden tulisi olla lähellä, koska ne ovat tärkeitä hyvän arjen peruspalveluita.

Pidämme tärkeänä, että Jyväskylän kasvaessa täydennysrakentamisessa säilytetään ympäröivää luontoa parhaalla mahdollisella tavalla. Luonto kaunistaa asuin ympäristöä, nostaa asuntojen arvoa, houkuttelee liikkumaan ja tarjoaa viihtymispaikkoja kesien kuumentuessa. Yleensä ihmiset haluavat asua lähellä luontoa. Luonnossa liikkuminen ja oleilu tuo hyvinvointia asukkaiden elämään. Jyväskylän keskustan kehityksessä tulee panostaa turvallisuuden vahvistamiseen.

Toivomme myös, että Jyväskylän kaupunki edistää toiminnallaan yhteisöllisyyden kehittymistä eri asuinalueilla. Yhteisöllisyys lisää asukkaiden viihtyvyyttä ja vahvistaa sitoutumista omaan asuinalueeseen. Kun ihmiset kokevat alueen omakseen, he myös pitävät siitä paremmin huolta. Näemme asukasyhdistykset tärkeänä toimijana alueiden viihtyisyyden, yhteisöllisyyden ja tapahtumien rakentajana.

Jyväskylän tulee parantaa edullisten liikuntamahdollisuuksien saavutettavuutta koko kaupungissa.

Strategiakaudella teemassa tulee panostaa konkreettisesti seuraaviin asioihin:

1. Kaupungin tulee tarjota edullisia sekä ilmaisia liikuntamahdollisuuksia ja tuoda niitä lähelle asukkaita esimerkiksi järjestämällä kokeilu- ja teemaviikkoja.
2. Kaupungin tulee viestiä tehokkaammin, kohdennetummin ja monipuolisemmin liikuntamahdollisuuksista sekä luontoliikuntakohteista.

Teeman asiasanat

- Liikuntapaikat ja -mahdollisuudet
- Hyvinvointi

Miksi toivomme, että aihe näkyisi vahvasti seuraavassa strategiassa?

Liikunta tukee kaikkien jyväskyläläisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisee terveysongelmia. Liikkumattomuus on Suomessa merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Näemme, että Jyväskylän kaupungilla on hyvät mahdollisuudet parantaa asukkaiden liikuntamahdollisuuksia ja kannustaa aktiiviseen elämäntapaan.

Kaikilla tulisi olla yhtäläiset mahdollisuudet liikkua. Jyväskylässä on jo nyt hyvät ja monipuoliset liikuntamahdollisuudet, mutta niiden kehittämistä tulee jatkaa. Erityisesti toivomme lisää mahdollisuuksia hyötyliikuntaan, luontoliikuntaan ja liikkumiseen omilla asuinalueilla. Haluamme myös, että paikalliset asukkaat ja toimijat pääsevät mukaan esimerkiksi luontoliikuntapaikkojen kehittämiseen, koska niihin panostaminen hyödyttää kaikkia jyväskyläläisiä.

On hyvä, että Jyväskylässä on investoitu merkittävästi liikuntamahdollisuuksiin. Mielestämme liikuntamahdollisuuksia kehittäessä tulee kuitenkin painottaa edullisten liikuntapaikkojen (esimerkiksi koulujen liikuntasalit ja ulkoliikuntamahdollisuudet) tason säilymistä samana.

Jotta liikuntamahdollisuudet olisivat mahdollisimman hyvin saatavilla kaikille jyväskyläläisille, kaupungin tulee tukea erityisesti lasten, nuorten ja perheiden liikkumisen edellytyksiä. Toivomme myös, että liikuntapaikkojen maksut ja parkkimaksut pidetään kohtuullisina ja että vähän käytettyjä vuoroja saisi käyttöön edullisemmin. Näin liikuntapalvelut olisivat paremmin kaikkien saavutettavissa.

Kulttuuri on tärkeä osa Jyväskylää ja sen resurssit on turvattava.

Strategiakaudella teemassa tulee panostaa konkreettisesti seuraaviin asioihin:

1. Kulttuuritoiminnan resurssit pitää turvata vähintään nykytasolla.
2. Kulttuurialan toimintaedellytykset, kuten edulliset tilat, tulee turvata monipuoliselle kulttuuritoiminnalle. Toimintaedellytykset luovat ympäristön, joka houkuttelee asukkaita, yrityksiä ja luo työpaikkoja.

Teeman asiasanat

- Kulttuuri ja tapahtumat
- Hyvinvointi
- Elinvoima ja talous

Miksi toivomme, että aihe näkyisi vahvasti seuraavassa strategiassa?

Kulttuuri on tärkeä osa Jyväskylän elämää ja tulevaisuutta. Kaupungin tulee tehdä tunnetuksi paikallista kulttuuria ja kulttuurihistoriaa, kansainvälisiä tuulahduksia unohtamatta. Näin saadaan Jyväskylään lisää toivottua viihtyisyyttä, vetovoimaa ja pitovoimaa.

Jo nykyisin Jyväskylässä on monipuolinen ja avarakatseinen kulttuuritarjonta, josta jokainen voi löytää itselleen jotakin. On tärkeää, että kulttuuria on tarjolla eri ikäisille ja eri taustoista tuleville jyväskyläläisille. Jyväskylän kaupungin tulee tukea asukkailta ja yhteisöistä nousevaa "kevytkulttuuria", sekä tukea asukasyhdistyksiä ja vapaaehtoistoimintaa asuinalue- ja kylätapahtumien järjestämisessä.

Näemme, että kulttuurilla on selkeä yhteys Jyväskylän elinvoimaan. Kulttuurikaupungin maine houkuttelee asukkaita, yrityksiä ja tuo työpaikkoja. Lisäksi kulttuuriin investoiminen tukee matkailua: esimerkiksi Alvar Aalto ja arkkitehtuuri tuovat nykyisin Jyväskylään matkailijoita ja rahaa. Myös tapahtumilla on merkittävä rooli elinvoiman ja vetovoiman lisäämisessä: esimerkiksi Valon kaupunki ja Yläkaupungin Yö -tapahtumat saavat sekä asukkaat että ulkopaikkakuntalaiset liikkeelle.

Elinvoiman lisäksi kulttuuri hoitaa asukkaiden mielenterveyttä ja virkistää. Kulttuurikokemukset parantavat jyväskyläläisten hyvinvointia, tuovat vastapainoa työlle ja lisäävät sisältöä elämään. Erityisesti kansalaisopistolla on tärkeä rooli näiden kokemusten luomisessa.